

Plod - fructus

- funkce: chránit a rozšiřovat semena
- velikost: rozmanitá

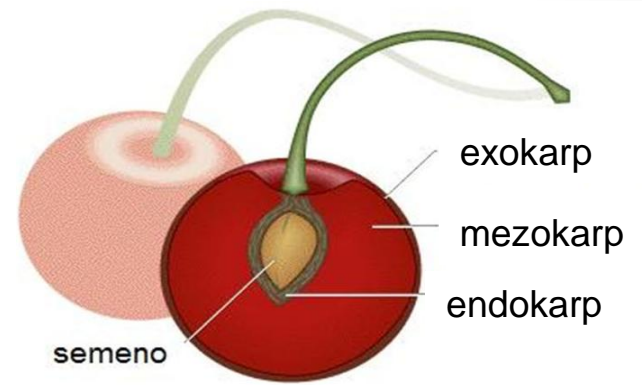

Části plodu

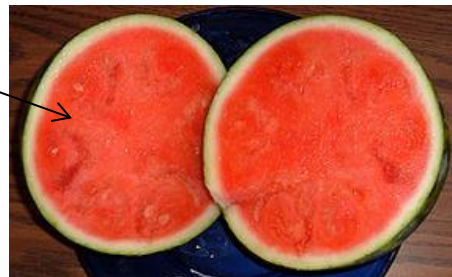
- oplodí (perikarp)
  - xerokarpní, sarkokarpní, sklerokarpní

- exokarp, mezokarp, endokarp

- pulpa
- semena
partenokarpní plody

Dělení plodů

- umělé
- různé pohledy – zejména stavba gynecea
- Podle charakteristiky oplodí
  - Sarkokarpní
  - Sklerokarpní
  - xerokarpní

apokarpní
cenokarpní

➤ plody pravé × nepravé

Apokarpní pukavé

Apokarpní nepukavé plody

bobule

Z apokarpního gynecea vznikají bobule u rodu *Ranunculus*

Apokarpní nepukavé plody

peckovice

exokarp

mezokarp

sklerenchymatický endokarp

Apokarpní nepukavé

nažka

jednoplodolistová

Souplodí je útvar vzniklý spojením apokarpních plodů obvykle květním

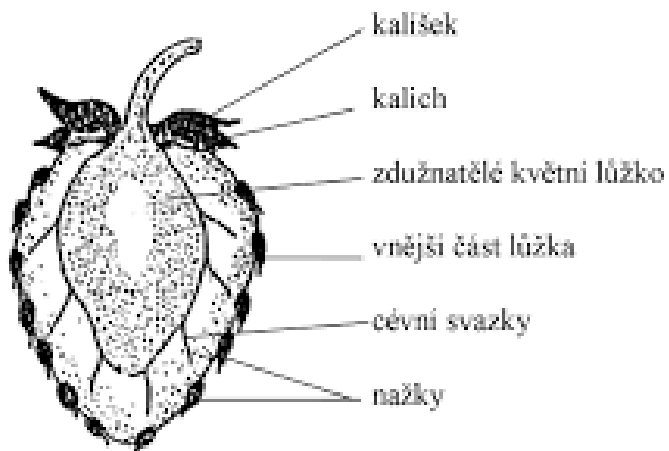
lůžkem např. měchýřků u šácholanu (*Magnolia*, *Magnoliaceae*)

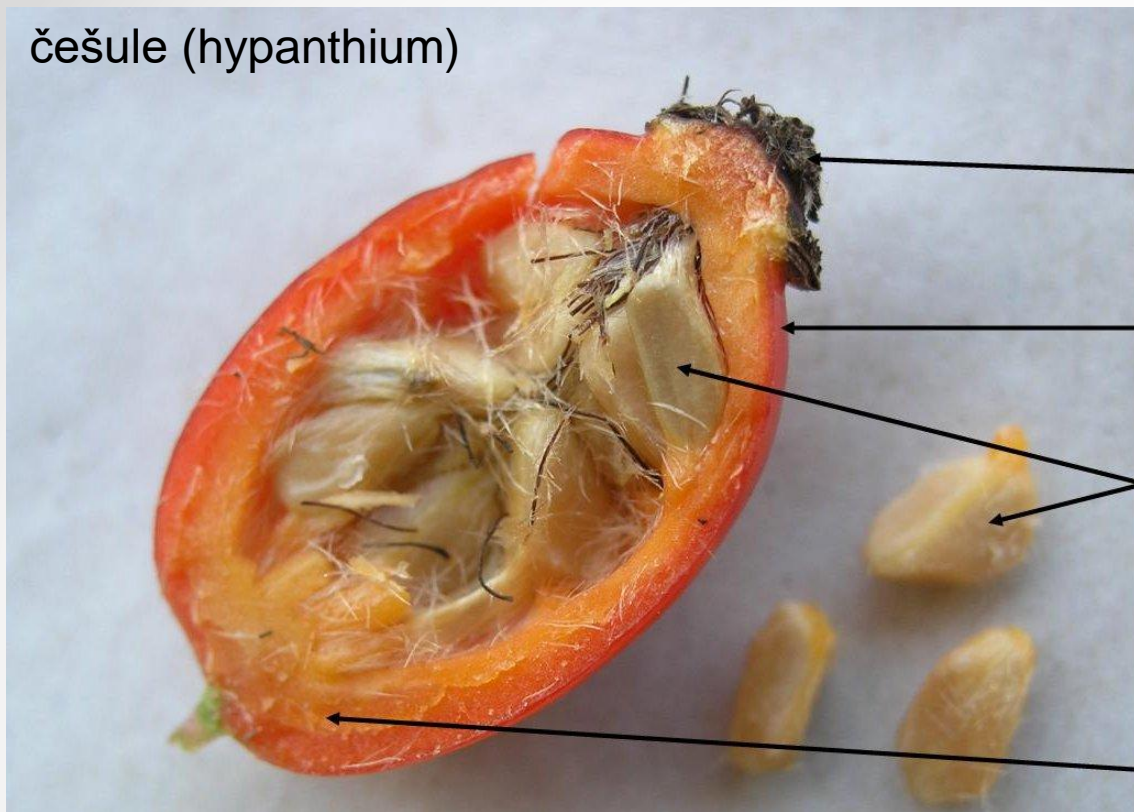
Souplodí peckoviček tvoří malina (*Rubus*, *Rosaceae*)

Souplodím nažek na zdužnatěném květním lůžku jsou také jahody (*Fragaria*, *Rosaceae*)

Podélný řez souplodím nažek jahodníku obecného (*Fragaria vesca*)

češule (hypanthium)

zbytky květu

pokožka

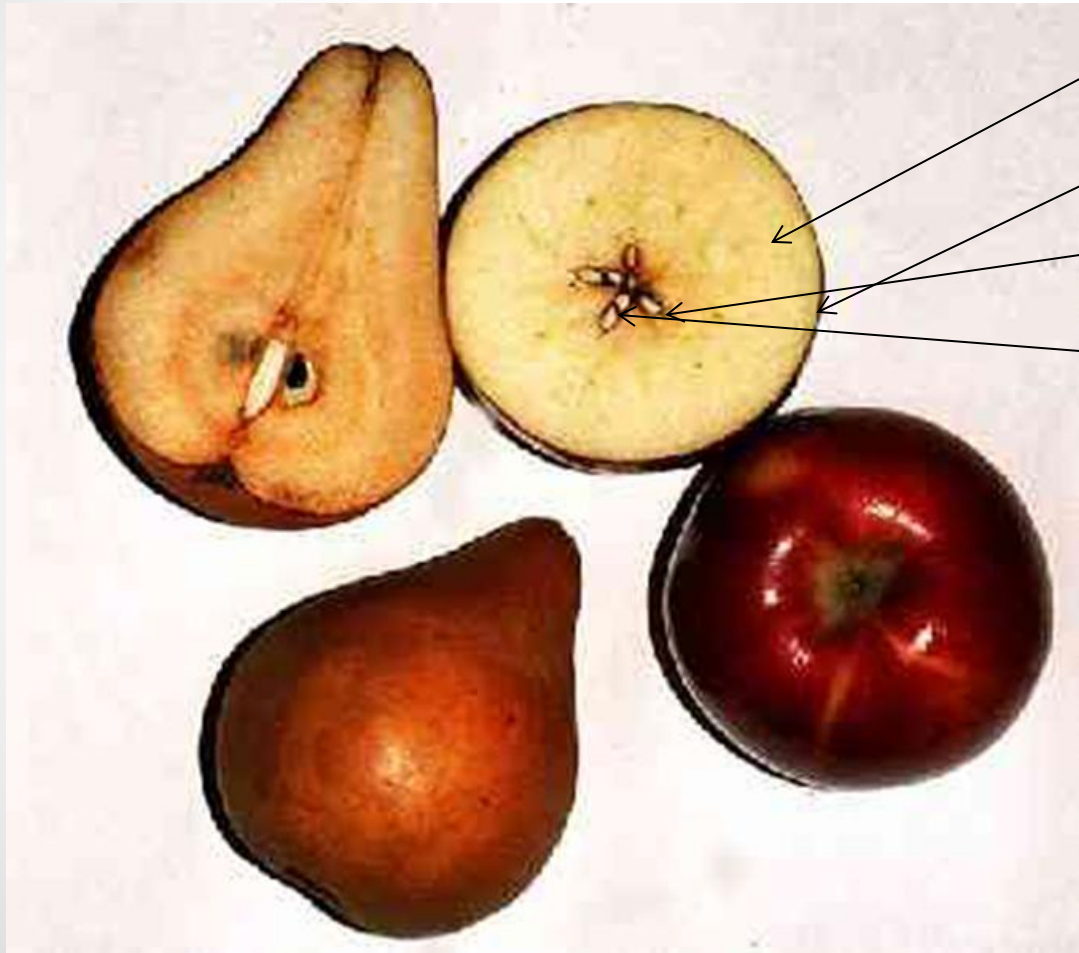
nažky

stěna souplodí

Agrimonia eupatoria
7-9mm Long.

Zdužnatělá češule obalující měchýřky (jádřinec) dává vznik souplodí zvanému malvice

češule

pokožka

perikarp

semeno

Cenokarpní pukavé plody

tobolka

❖ podle typu
gynecea:

❖ Synkarpní

← ❖ Parakarpní

❖ lysikarpní

Tobolka je suchý pukavý plod vznikající z cenokarpního gynecea; otvory se
otvírá tobolka máku (*Papaver*, *Papaveraceae*)

Cenokarpní pukavé plody

tobolka

❖ podle typu pukání

zuby, chlopně, víčka, otvory

explosivní tobolka (netýkavka)

Cenokarpní pukavé plody

dužnaté tobolky

brslen evropský (*Euonymus europaeus*)

Cenokarpní pukavé plody

šešule,

Brassicaceae

Podobná šešuli je také šešulka –
např. u kokošky (*Capsella bursa-*
pastoris)

nebo penízku (*Thlaspi arvense*)

Cenokarpní nepukavé plody

nažka

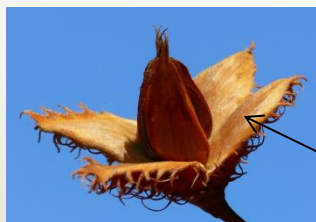
víceplodolistová

pro nažky je typické, že oplodí a osemení k sobě sice těsně přiléhají, ale nesrůstají; nažka u slunečnice (*Helianthus*, *Asteraceae*)

Cenokarpní nažka u *dubu* - *Quercus*, *Fagaceae*,

číška

číška může být ostnitá

Cenokarpní nepukavé plody

Jednoduchým cenokarpním plodem, který se od nažky liší oplodím pevně srostlým s osemením je obilka kukuřice - *Zea*, *Poaceae*

Cenokarpní nepukavé plody

oříšek

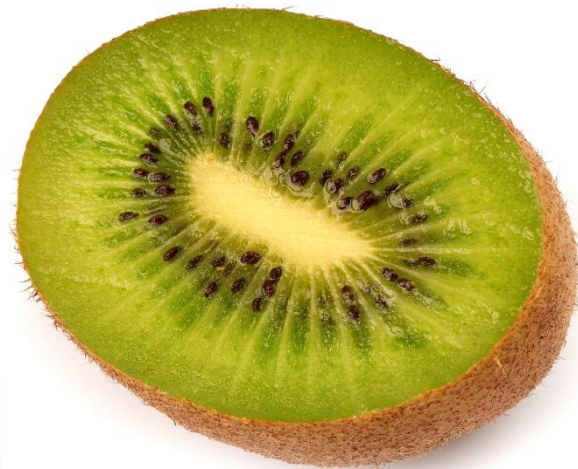

Plodenství opatřeno listenem

Cenokarpní nepukavé plody

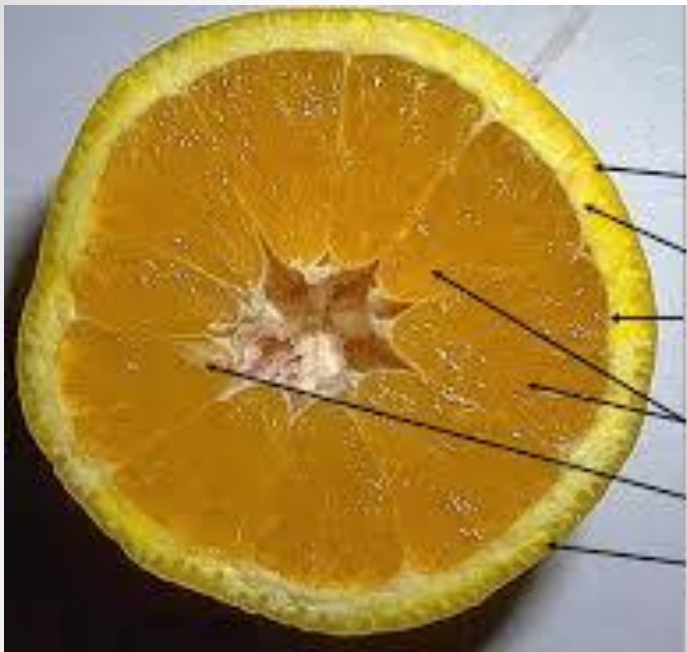
bobule

dužnaté oplodí

hesperidium

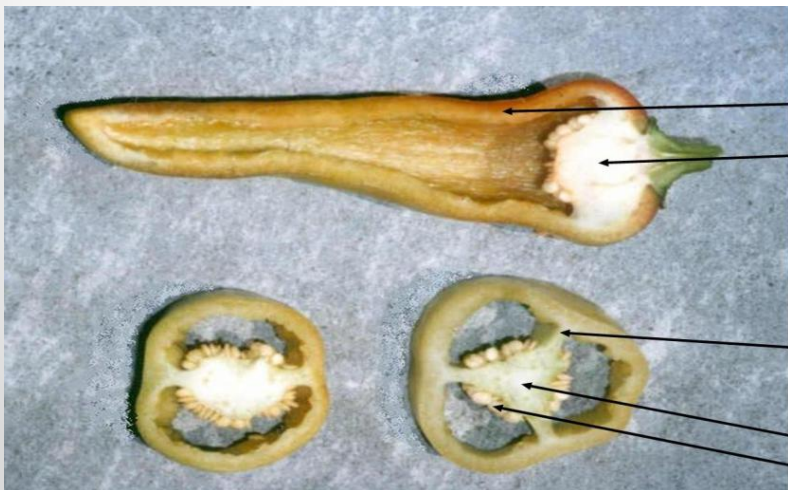
Cenokarpní nepukavé plody speciální případy bobulí

- oploidi:
- flavedo (exokarp)
- albedo (mezokarp)
- endokarp
- šťavnaté váčky
- semeno
- siličné kanálky

granatina

zdužnatělé osemení

podélný řez:

- oploidi
- bazální placenta se semeny

příčný řez:

- místa srůstu plodolistů
- placenta semena

vysychavá bobule

Cenokarpní nepukavé plody

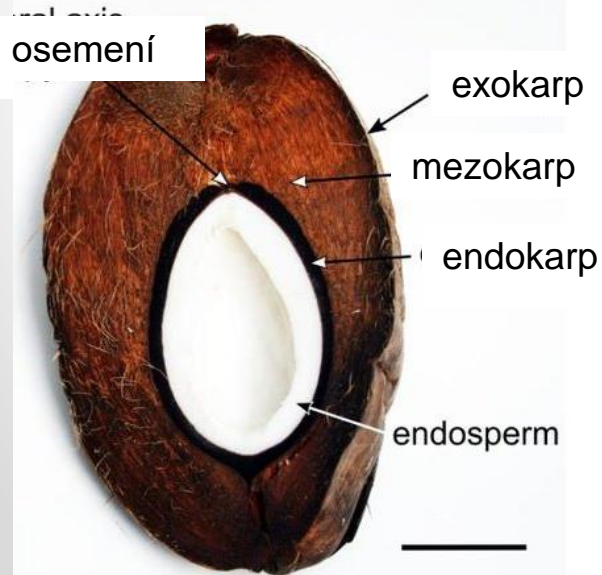

Olea europea

peckovice

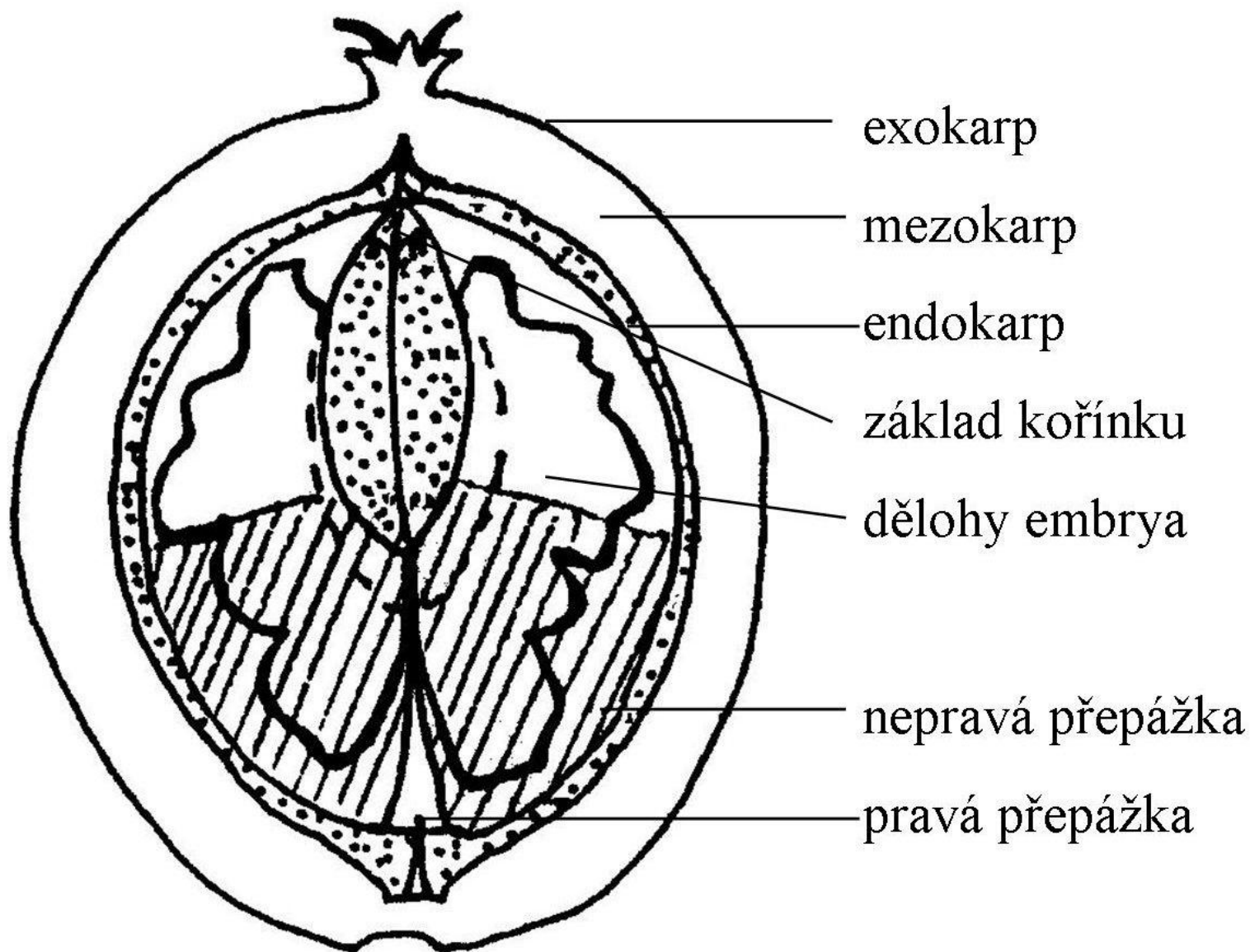
Sambucus nigra

sklerenchymatický endokarp

Podélný řez peckovicí ořešáku královského (*Juglans regia*)

Rozpadavé plody poltivé (schizokarpium)

© Pavel Vostůl

dvounažky

typem rozpadavého plodu, jsou dvounažky u miříkovitých

(*Apiaceae*) nebo dvounažky u javorů (*Acer*)

Rozpadavé plody poltivé
(schizokarpium)

dvounažka (dvoupeckovička) svízele (*Galium*)

Rozpadavé plody poltivé
(schizokarpium)

zobanitý plod (regma)

Geraniaceae

Rozpadavé plody poltivé
(schizokarpium)

diskovitý plod (*Malvaceae*)

Rozpadavé plody poltivé
(schizokarpium)

Euphorbiaceae

Rozpadavé plody lámavé

struk

Fabaceae

dvojstruk

Brassicaceae (Raphanus)

Rozpadavé plody lámavé

tvrčka

Boraginaceae, Lamiaceae

Apokarpní plody

pukavé: měchýřek, lusk

nepukavé: bobule, peckovice, jednoplodolistová nažka

apokarpní souplodí

Cenokarpní plody

pukavé: tobolka (suchá tobolka, dužnatá tobolka), šešule, šešulka

nepukavé: víceplodolistová nažka, oříšek, obilka, bobule (speciální typy bobulí),
peckovice

rozpadavé

poltivé: dvounažka, zobanitý plod, knoflíčkovité plody slézů, rozpadavé plody
pryšců

lámavé: struk, dvojstruk, tvrdka

Plodenství je soubor volných nebo různě spojených a srostlých plodů vzniklých z květenství.

volné

sdružené

Plodenství

moruše

drobné nažky, okvětí dužnatí a uzavírají se jako celek do válcovité plodenství

přeměna celého květenství i s listy, splynutí sousedních bobulí

Plodenství uzavřené

sykonium